

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Na dosiahnutie rozvodu sa musí podať návrh na rozvod manželstva na krajskom súde príslušnom podľa posledného spoločného miesta bydliska manželov. Súd vydá rozsudok po pojednávaní. Rozvod nie je podmienený rozhodnutím o rozluke. Musí sa konštatovať, že došlo k úplnému a trvalému rozvratu manželstva.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Dôvodom rozvodu je to, že došlo k úplnému a trvalému rozvratu manželstva. Musia byť splnené obidve podmienky (článok 56 ods. 1 zákona o rodine a poručníctve).

Ak však aj došlo k úplnému a trvalému rozvratu manželstva, nemožno vyhlásiť rozvod, ak by to poškodilo záujem maloletých detí, ktoré sa narodili z manželstva, alebo ak by to bolo v rozpore s pravidlami spoločenského spoluzitia z iných dôvodov. Rozvod sa takisto nepovolí, ak návrh podá manželský partner, ktorý nesie výhradnú zodpovednosť za rozvrat manželstva, pokiaľ druhý manželský partner nesúhlasí s rozvodom alebo jeho odmietnutie súhlasu s rozvodom je za daných okolností v rozpore s pravidlami spoločenského spoluzitia.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvedený manželský partner, ktorý si po sobáší zmenil priezvisko, sa môže vrátiť k používaniu priezviska spred sobáša do troch mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o rozvode. Na tento účel sa musí predložiť vyhlásenie vedúcemu matričného úradu alebo konzulovi. Okrem toho rozvedený manželský partner môže opäť uzavrieť manželstvo.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Uzavretím manželstva nadobúdajú manželia v súlade s právnymi predpismi majetok do bezpodielového spoločného vlastníctva (bezpodielové spoluvlastníctvo manželov), ktoré zahŕňa majetok, ktorý nadobudol jeden z manželských partnerov alebo obaja manželia počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva (spoločný majetok). Majetok, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, predstavuje osobný majetok jedného z manželských partnerov. Na žiadosť jedného z manželských partnerov môže súd rozdeliť spoločný majetok v rozsudku o rozvode, pokiaľ rozdelenie majetku nespôsobí neúmerné meškanie v konaní. Obaja manželia majú na spoločnom majetku rovnaký podiel. Hoci ktorý z manželských partnerov však môže požiadať súd o rozdelenie spoločného majetku podľa miery, v akej každý z manželských partnerov prispel k nadobudnutiu daného majetku, ak má na to vážne dôvody.

Ak manželia spolu žijú v spoločných priestoroch, súd vo svojom rozsudku o rozvode stanoví spôsob, akým sa majú tieto priestory používať, kým ich rozvedení manželia naďalej používajú spoločne. Za mimoriadnych okolností, keď jeden z manželských partnerov znemožňuje spoluzitie hrubým trestuhodným spôsobom, súd môže nariadiť jeho vystaňovanie na žiadosť druhého manželského partnera. Ak obidve strany podajú návrh v tomto zmysle, súd môže v rozsudku o rozvode rozhodnúť aj o rozdelení spoločných priestorov na bývanie alebo priznať tieto priestory jednému z manželských partnerov, ak druhý z nich pristúpi k ich opusteniu bez toho, aby sa mu poskytli náhradné priestory alebo ubytovanie, pokiaľ je možné priestory na bývanie takto rozdeliť alebo priznať. Pri rozhodovaní o spoločných priestoroch na bývanie súd zohľadňuje v prvom rade potreby detí a manželského partnera, ktorý bol poverený výkonom rodičovských práv a povinností.

3.3 maloleté deti manželov

V rozsudku o rozvode súd rozhodne o rodičovských právach a povinnostiach vo vzťahu ku každému maloletému dieťaťu obidvoch manželov a styku rodičov s deťmi. Zároveň stanoví sumu, ktorú musí každý z manželských partnerov platiť, aby sa pokryli výdavky na výživu a výchovu detí. Súd vezme do úvahy písomnú dohodu medzi manželmi o spôsobe, ktorým sa majú vykonávať rodičovské práva a povinnosti, a o úprave styku s dieťaťom po rozvode, pokiaľ je dohoda v najlepšom záujme dieťaťa. Súrodenci by sa mali vychovávať spoločne, pokiaľ si to najlepší záujem dieťaťa nevyžaduje inak.

Ak manželia nedospejú k dohode, súd so zreteľom na právo dieťaťa byť vychovávané obidvoma rodičmi rozhodne o spôsobe, akým sa majú vykonávať rodičovské práva a povinnosti, a o úprave styku po rozvode. Súd môže poveriť výkonom rodičovských práv a povinností jedného z rodičov, pričom obmedzí rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča na osobitné povinnosti a práva vo vzťahu k dieťaťu (deťom), ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Súd nemusí rozhodnúť o úprave styku s dieťaťom, ak si to želajú obaja manželia.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený manželský partner, ktorý nebol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrat manželstva a ktorý je v hmotnej núdzi, môže požadovať od druhého manželského partnera výživné, ktoré zodpovedá jeho primeraným potrebám a finančným možnostiam druhého manželského partnera.

Ak jeden z manželských partnerov bol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrat manželstva a rozvod znamená podstatné zhoršenie finančnej situácie druhého manželského partnera, súd môže na základe žiadosti manželského partnera, ktorý nebol uznaný za zodpovedného, nariadiť, že výhradne zodpovedný partner je povinný prispievať k primeraným potrebám partnera, ktorý nebol uznaný za zodpovedného, aj keby tento partner nebol v hmotnej núdzi.

Vyživovacia povinnosť voči manželskému partnerovi zaniká, keď manželský partner uzavrie iné manželstvo. Ak však vyživovaciu povinnosť znáša rozvedený manželský partner, ktorý nebol uznaný zodpovedným za rozvrat manželstva, táto povinnosť zaniká päť rokov po vydaní rozsudku o rozvode, ak súd nerozhodne vo výnimočných prípadoch o predĺžení päťročného obdobia na žiadosť manželského partnera, ktorý má nárok na poberanie výživného.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Ide o formálnu rozluku, t. j. podlieha súdnemu rozhodnutiu podľa článku 611 až článku 616 zákona o rodine a poručníctve.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podmienkou rozluky je zistenie, že došlo k úplnému rozvratu manželstva. Ak však aj došlo k úplnému rozvratu manželstva, rozluku nemožno priznať, ak by to poškodilo záujem maloletých detí, ktoré sa narodili z manželstva, alebo ak by bola rozluka v rozpore s pravidlami spoločenského spoluzitia z iných dôvodov. Ak manželia nemajú spoločné maloleté deti, súd môže vydať nariadenie o rozluke manželov, ak obidve strany súhlasia.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Právne účinky rozluky sú spravidla rovnaké ako v prípade rozvodu. Odlúčený manželský partner však nemôže uzavrieť nové manželstvo.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Anulovanie manželstva znamená zrušenie všetkých účinkov manželstva so spätným účinkom. Také manželstvo sa považuje za manželstvo, ktoré nikdy nevzniklo. Jedinou výnimkou je, že deti z anulovaného manželstva si ponechajú postavenie detí narodených z manželstva.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Dôvody vyhlásenia manželstva za neplatné sú uvedené v zákone o rodine a poručníctve. Ide o tieto prípady:

jeden z manželských partnerov nedosiahol zákonný vek na uzavretie manželstva (článok 10 zákona o rodine a poručníctve),

jeden z manželských partnerov je úplne nespôsobilý na právne úkony (článok 11 zákona o rodine a poručníctve),

jeden z manželských partnerov je duševne chorý alebo duševne zaostalý (článok 12 zákona o rodine a poručníctve),

jeden z manželských partnerov už uzavrel manželstvo s inou osobou (článok 13 zákona o rodine a poručníctve),

medzi manželmi je pokrvný príbuzenský vzťah v priamej alebo nepriamej línii (bratia a sestry vrátane nevlastných bratov a sestier a nemanželských bratov a sestier) alebo priamy príbuzenský vzťah (článok 14 zákona o rodine a poručníctve); zo závažných dôvodov však súd môže umožniť uzavretie manželstva napriek priamemu príbuzenskému vzťahu,

medzi manželmi je vzťah osvojenia (článok 15 zákona o rodine a poručníctve),

podanie vyhlásenia, že jeden z manželských partnerov uzavrel manželstvo v stave, ktorý mu z akéhokoľvek dôvodu nedovoľoval vedome vyjadriť svoju vôľu, bol v omyle, pokiaľ ide o totožnosť druhej strany, alebo pod vplyvom protiprávnej hrozby (článok 151 zákona o rodine a poručníctve),

ak bolo manželstvo uzavreté prostredníctvom zástupcu, splnomocňujúca strana môže požiadať o anulovanie manželstva, ak súd nevydal rozhodnutie umožňujúce uzavretie manželstva prostredníctvom zástupcu alebo ak bolo splnomocnenie neplatné alebo účinne zrušené. Na tento dôvod anulovania sa však nemožno odvolať, ak manželia žili spolu.

Akákoľvek z uvedených príčin musela existovať v čase, keď sa uzatvorilo manželstvo. Okrem toho, ak sa dôvody na anulovanie prestali uplatňovať, uzavreté manželstvo nemožno anulovať bez ohľadu na to, že takéto dôvody existovali predtým.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Rozhodnutie, ktorým sa vyhlasuje manželstvo za neplatné, je konštitutívne a má účinky pre tretie strany (*erga omnes*). Existujú dva druhy účinkov:

ex tunc, t. j. účinky nastávajú k dátumu uzatvorenia manželstva, napríklad, manželia obnovia rodinný stav, ktorý mali pred manželstvom, a vráti sa späť k svojim predchádzajúcim priezviskám; vzťah príbuzenstva medzi manželom a rodinou druhého manželského partnera sa ruší, a dedičstvo zo zákona nie je možné,

ex nunc, t. j. účinky nastávajú od okamihu, keď sa rozhodnutie o vyhlásení manželstva za neplatné stane právoplatným, napríklad pokiaľ ide o majetkové vzťahy.

Účinky anulovania manželstva na vzťah manželov k deťom z ich manželstva a na vlastnícke vzťahy sa riadia príslušnými ustanoveniami o rozvode. Dôležité je, že manželský partner, ktorý uzavrel manželstvo so zlým úmyslom, sa považuje za manželského partnera, ktorý je zodpovedný za rozvrat manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Poľsku sa manželia môžu obrátiť na rodinnú mediáciu. Jej základným cieľom je vyriešiť spory medzi manželmi, aby sa predišlo rozvodu alebo rozluke. Ak to však nie je možné, účelom mediácie je dohodnúť sa na podmienkach rozvodu (otázky týkajúce sa vlastníckych práv, starostlivosť o deti). Mediáciu obvykle vykonávajú mimovládne organizácie, nadácie a združenia. Manželia môžu využiť aj rôzne formy rodinnej terapie, pomoc psychológov, psychoterapeutov, podporných skupín atď. Mediácia je takisto možná počas prebiehajúceho súdneho konania.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva sa musí podať na krajskom súde (*sąd okręgowy*) príslušnom podľa miesta posledného spoločného bydliska manželov. V prípade, že také miesto neexistuje, návrh sa musí podať na krajskom súde príslušnom podľa miesta bydliska navrhovateľa.

Pri podávaní návrhu sa platí súdny poplatok.

K návrhu musia byť pripojené tieto dokumenty: kópie dokumentov o rodinnom stave (sobášny list, rodné listy detí), dokument, ktorým sa advokát poveruje konať v mene účastníka konania (ak sa príslušná osoba rozhodla, že si vyberie vlastného advokáta), a ďalšie osvedčenia, ktoré môžu byť pre tento prípad dôležité (osvedčenie o zdravotnom stave), osvedčenia vydané verejnými orgánmi, správne rozhodnutia atď.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno. Účastník konania, ktorého finančná situácia neumožňuje zaplatiť požadovaný poplatok, môže požiadať súd o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o vymenovanie advokáta z úradnej moci, ktorý ho bude zastupovať.

Osoba podávajúca žiadosť o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov alebo o vymenovanie advokáta z úradnej moci musí k žiadosti pripojiť vyhlásenie o svojej finančnej situácii (na príslušnom formulári, ktorý je k dispozícii na súde), potvrdenie o zárobku (príjme) a ďalšie informácie o majetku a rodinných pomeroch.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, vo všetkých týchto prípadoch je možné odvolať sa na súde druhého stupňa. Proti rozhodnutiam krajského súdu sa manželia môžu odvolať na odvolacom súde.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“) sa takéto rozhodnutia v Poľsku uznávajú automaticky bez potreby osobitného konania (článok 21 nariadenia Brusel IIa).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Akákoľvek zainteresovaná strana môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku (článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel IIa).

V Poľsku sa takéto návrhy podávajú na krajský súd. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta obvyklého pobytu osoby, proti ktorej sa podáva návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku. Ak sa žiadne z uvedených miest nenachádza na území Poľska, miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta výkonu rozhodnutia (článok 29 ods. 2 nariadenia Brusel IIa).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Poľsko je zmluvnou stranou mnohých medzinárodných dohôd, ktoré upravujú predmetnú záležitosť. Takéto pravidlá sú nadradené poľskému medzinárodnému právu súkromnému. Rôzne právne predpisy sa tak môžu uplatňovať v prípade, že manželia majú rozdielne štátne príslušnosti. Ak medzinárodná dohoda neexistuje, uplatňuje sa zákon o medzinárodnom práve súkromnom zo 14. februára 2011. V súlade s článkom 54 tohto zákona manželstvo zaniká podľa spoločného práva domácej krajiny manželov, ktoré sa uplatňovalo v čase podania návrhu na zánik manželstva. V prípade, že spoločné právo domácej krajiny manželov neexistuje, rozhodným právom je právo krajiny, v ktorej majú obidvaja manželia bydlisko v čase podania návrhu

na zánik manželstva. Ak manželia v čase podania daného návrhu nemajú spoločné bydlisko, rozhodným právom je právo poslednej krajiny, v ktorej mali obidvaja manželia spoločné bydlisko, pokiaľ tam jeden z manželských partnerov stále má svoj obvyklý pobyt. V ostatných prípadoch manželstvo zaniká podľa poľského práva.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Prívitame vašu **spätnú väzbu**, pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 17/12/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.